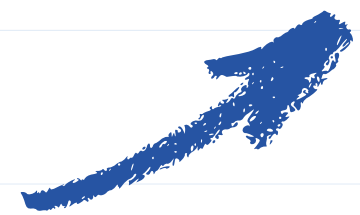

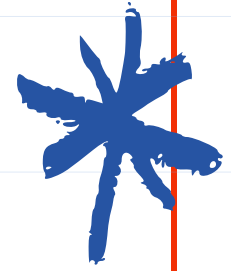
Temat: Dezinformacja? **Nie, dziękuję!**

DEZINFORMACJA

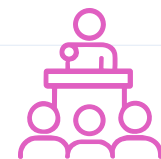

Dezinformacja to celowe wprowadzenie kogoś w błąd.

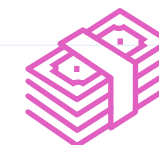
Działa jak **KOŃ TROJAŃSKI** – wygląda jak ciekawy news lub szokujący post, ale jego prawdziwym celem osiągnięcie zaplanowanej korzyści.

Przykłady

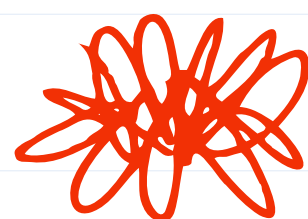
Cel polityczny

Przed wyborami ktoś tworzy fałszywą informację o chorobie kandydata, żeby zniechęcić do niego wyborców.

Cel finansowy

Ktoś rozpuszcza plotkę, że znana firma odzieżowa bankrutuje, żeby ceny jej akcji spadły i mógł je tanio kupić.

Dezinformacja

ZŁA INTENCJA

Świadome tworzenie i szerzenie kłamstw.

PRZYKŁAD

Płatny troll celowo pisze w komentarzach, że zmiana klimatu to spisek.

PRZYKŁAD

Rosyjska agencja tworzy fałszywe konto, by szerzyć propagandę o winie Ukrainy w wywołanej przez Rosję wojnie.

Misinformacja

BRAK ZŁEJ INTENCJI

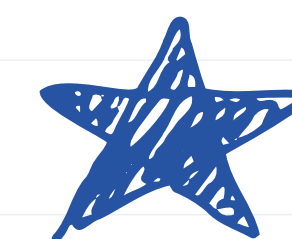
Nieświadome podanie dalej fałszywej informacji.

PRZYKŁAD

Twój znajomy uwierzył w ten komentarz i opowiada o nim innym.

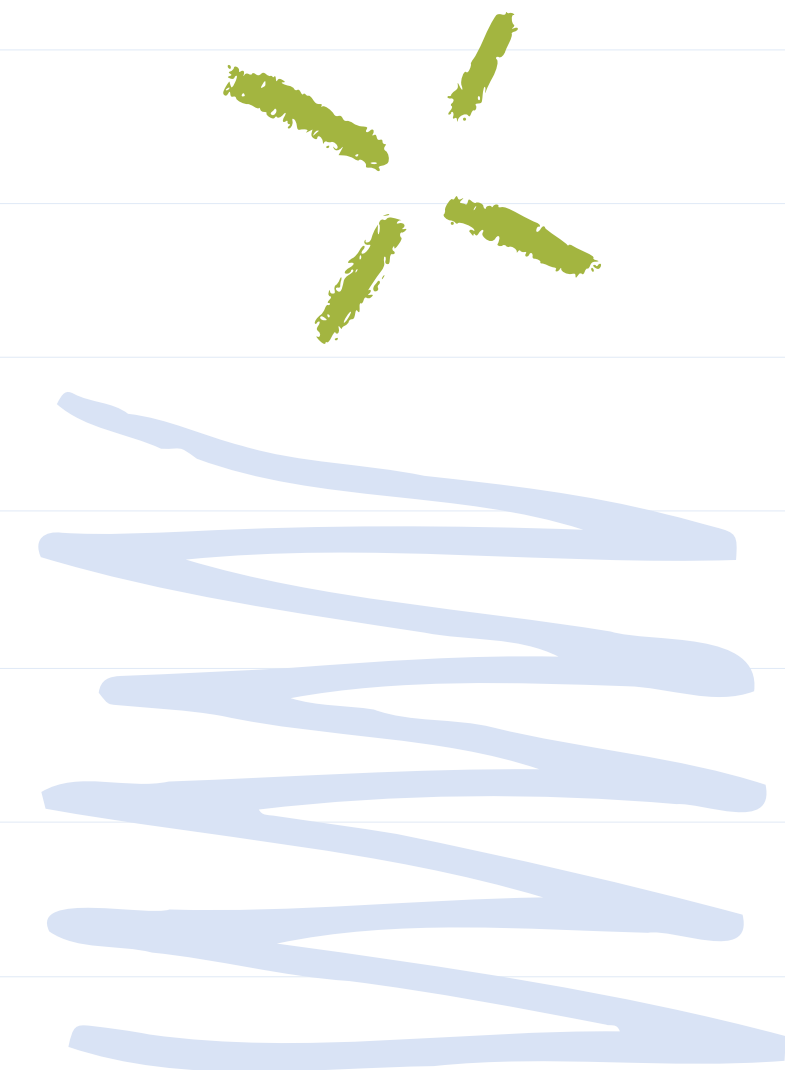
PRZYKŁAD

Ktoś udostępnia post z tego konta, bo myśli, że to prawdziwe źródło.

Techniki manipulacji

Dezinformacja używa sprawdzonych metod, by wprowadzić użytkownika sieci w błąd.

Fałszywe informacje

Przykłady

PRZYKŁAD 1

Artykuł na stronie z nagłówkiem: „W wodzie kranowej w mieście wykryto groźne bakterie!” – strona udaje lokalny portal, a informacja jest zmyślona

➔ **Co to?** Całkowicie zmyślane artykuły, które udają prawdziwe wiadomości.

➔ **Na co uważać?** Adresy stron łudząco podobne do znanych portali.

PRZYKŁAD 2

Post na Facebooku ze zdjęciem Billa Gatesa i fałszywym cytatem: „Moim celem jest kontrola populacji”.

Gra na emocjach

Przykłady

PRZYKŁAD 1

„**SZOK!** Rząd wprowadza **NOWY PODATEK** od posiadania smartfona! **ZOBACZ**, ile zapłacisz!”

→ **Co to?** Szokujące, emocjonalne nagłówki (clickbait), które mają wyłączyć Twoje krytyczne myślenie

PRZYKŁAD 2

„**NIEWIARYGODNE!** Unia Europejska **ZAKAZUJE** Polakom uprawiania działek rekreacyjnych!”

→ **Złota zasada:** Jeśli coś budzi w Tobie skrajne emocje, **zachowaj podwójną czujność!**

Wyrywanie z kontekstu

Przykłady

PRZYKŁAD 1

Zdjęcie długiej kolejki do sklepu z czasów pandemii opublikowane dzisiaj z podpisem: „Zobacz, co się dzieje po wprowadzeniu nowej ustawy!”

→ **Co to?** Prawdziwe zdjęcie, film lub cytat użyty w zupełnie innej, fałszywej sytuacji.

PRZYKŁAD 2

Cytat: „(...) nie możemy pozwolić na niekontrolowaną imigrację, musimy stworzyć mądry system” zostaje przycięty do: „...nie możemy pozwolić na (...) imigrację”.

→ **Przykład:** Zdjęcie z protestu w Hiszpanii opisane jako „aktualne zamieszki w Warszawie”.

Deepfake i inne formy manipulacji nagraniem

Przykłady

PRZYKŁAD 1

Fałszywe wideo, na którym znany biznesmen ogłasza, że rozdaje kryptowaluty każdej osobie, która wejdzie na podaną stronę (w rzeczywistości wyłudzającą dane).

PRZYKŁAD 2

Spowolnione nagranie przemówienia polityczki, aby sprawiała wrażenie nietrzeźwej lub zdezorientowanej.

→ **Co to?** Superrealistyczne, fałszywe wideo stworzone przez AI, na którym znana osoba mówi coś, czego nigdy nie powiedziała.

→ **Uważaj też na:** Prostsze triki, jak spowolnienie nagrania czy pocięcie wypowiedzi.

Tworzenie fałszywych autorytetów

Przykłady

PRZYKŁAD 1

Artykuł o szkodliwości użytkowania smartwatchów cytuje badania dr. Huberta Nowaka ze Szwajcarskiego Instytutu Biorezonansu. Po sprawdzeniu okazuje się, że ani doktor, ani instytut nie istnieją.

→ **Co to?** Prawdziwe zdjęcie, film lub cytaty użyte w zupełnie innej, fałszywej sytuacji.

→ **Przykład:** Zdjęcie z protestu w Hiszpanii opisane jako „aktualne zamieszki w Warszawie”.

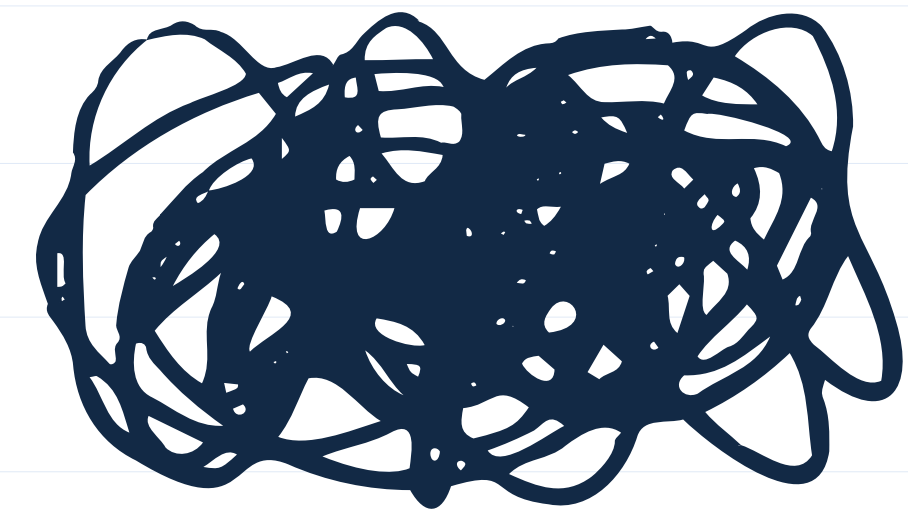
PRZYKŁAD 2

Post na forum: „Moja znajoma, która jest pielęgniarką [anonimowo – nie chce podawać swoich danych], mówiła, że w szpitalach celowo podaje się szkodliwe leki”. Anonimowe „źródło” ma uwiarygodnić teorię spiskową.

Jak sprawdzać dezinformację?

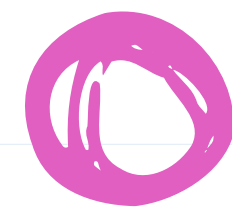
- Dostajesz link np. „PILNE! Zamykają TikToka w Polsce”. Zanim prześlesz go dalej, **poczekaj chwilę**. Wpisz to w wyszukiwarkę. Jeśli żadne duże media o tym nie piszą, to prawdopodobnie fake news.
- Widzisz na Instagramie szokujący cytat polityka ze strony „Prawda24h”. **Sprawdź źródło**. Wejdź na profil strony. Jeśli ma mało obserwujących albo publikuje same kontrowersyjne treści, to sygnały ostrzegawcze, że może szerzyć dezinformację.

Dezinformacja działa, dopóki jej na to pozwalamy.

Będąc świadomym użytkownikiem internetu, chronisz nie tylko siebie, ale też swoich znajomych i rodzinę.

Twoje kliknięcie ma znaczenie, udostępnienie lub brak zgłoszenia pozwalają dezinformacji się rozpowszechniać.

